

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Юридичний факультет

Кафедра конституційного та адміністративного права і процесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

“ ” 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ У СУДОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальність 081 «Право»

Розробник
Завідувач кафедри розробника
Завідувач кафедри спеціальності
Гарант освітньої програми
Декан юридичного факультету
Директор НН ІПО
Начальник НМВ

Кобак М.В.
Коваль А.А.
Коваль А.А.
Коваль А.А.
Січко Д.С.
Норд Г.Л.
Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Менеджмент у судовій діяльності	
Галузь знань	08 Право	
Спеціальність	081 Право	
Спеціалізація (якщо є)	Відсутня	
Освітня програма	Право	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	Д.ф.н. –5 З.ф.н. – 5-6	
Навчальний рік	2021-2022 2022-2023	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	10	15,16
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4,5 кредитів / 135 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	30	12
	15	8
	90	115
Відсоток аудиторного навантаження	33%	15%
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Контрольна робота (з.ф.н.)	
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: оволодіти теоретичними та практичними питаннями менеджменту у судовій діяльності.

Завдання: формування у студентства чіткого уявлення про самостійність судової гілки влади; ознайомлення з її організацією; опанування найважливіших категорій та положень у судовій діяльності; навчити критично мислити та роботи відповідні висновки; вироблення навичок прогнозування розвитку завдяки чіткому усвідомленню сучасного стану.

Передумови вивчення дисципліни: важливий аспект викладання даної дисципліни базується на знаннях, вміннях та навичках зі спеціальних дисциплін: «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Судові та правоохоронні органи», «Адміністративне право» тощо. На основі цього розвиваються здібності вмілого формулювання, тлумачення та застосування норм законодавчих та підзаконних актів.

В результаті вивчення дисципліни студент отримує:

Загальні компетентності:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 3);
- здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 7).

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:

- здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК 6);
- здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні (СК 7);
- здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (СК 10);
- здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника (СК 12);
- здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК 13).

Програмні результати навчання:

- оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання (ПРН 1);
- співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами (ПРН 2);
- проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження (ПРН 3).

3. Програма навчальної дисципліни Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Правове забезпечення судової гілки влади	2		6
2	Тема 2. Правовий статус суддів України. Присяжні.	2	2	6
3-4	Тема 3. Дисциплінарна відповідальність суддів. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень. Суддя у відставці.	4	2	8
5	Тема 4. Особливості діяльності працівників суду	2		8
6	Тема 5. Організаційні основи місцевих та апеляційних судів.	2	2	8
7	Тема 6. Вищі спеціалізовані суди України.	2		6
8	Тема 7. Верховний суд – найвищий суд у національній системі судоустрою.	2	2	6
9	Тема 8. Порядок організації та діяльності Конституційного Суду України.	2	2	8
10-11	Тема 9. Статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя.	4	2	8
12	Тема 10. Суддівське самоврядування.	2		6
13	Тема 11. Організаційне забезпечення діяльності судів.	2		6
14	Тема 12. Суддівська етика та правила поведінки працівників суду.	2	3	8
15	Тема 13. Перспективи розвитку національного законодавства.	2		6
	Всього за курсом	30	15	90

Заочна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Правове забезпечення судової гілки влади			8
2	Тема 2. Правовий статус суддів України. Присяжні.			8
3	Тема 3. Дисциплінарна відповідальність суддів. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень. Суддя у відставці.	2	2	10
4	Тема 4. Особливості діяльності працівників суду	2		10
5	Тема 5. Організаційні основи місцевих та апеляційних судів.			8
6	Тема 6. Вищі спеціалізовані суди України.			8
7	Тема 7. Верховний суд – найвищий суд у національній системі судоустрою.	2	2	10
8	Тема 8. Порядок організації та діяльності Конституційного Суду України.	2	2	10
9	Тема 9. Статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя.	2		8
10	Тема 10. Суддівське самоврядування.			8
11	Тема 11. Організаційне забезпечення діяльності судів.			8
12	Тема 12. Суддівська етика та правила поведінки працівників суду.	2	2	10
13	Тема 13. Перспективи розвитку національного законодавства.			9
	Всього за курсом	12	8	115

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

Денна форма

1	Тема 1. Правове забезпечення функціонування судової гілки влади. 1. Конституційні основи правосуддя. 2. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність судової влади.
2	Тема 2. Правовий статус суддів України. Присяжні. 1. Статус судді. 2. Моніторинг способу життя судді, декларації суддів. 3. Статус присяжного. 4. Підстави і порядок увільнення від виконання обов'язків присяжного. 5. Залучення присяжних до виконання обов'язків у суді.
3	Тема 3. Дисциплінарна відповідальність суддів. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень. Суддя у відставці. 1. Підстави дисциплінарної відповідальності. 2. Дисциплінарне провадження щодо суддів. 3. Погашення дисциплінарного стягнення.
4	Тема 3. Дисциплінарна відповідальність суддів. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень. Суддя у відставці. 1. Звільнення судді з посади. 2. Припинення повноважень судді. 3. Статус судді у відставці. 4. Припинення відставки судді.
5	Тема 4. Особливості діяльності працівників суду. 1. Апарат суду. 2. Особливості апарату Верховного Суду. 3. Особливості державної служби в судах. 4. Характеристика роботи помічників суддів. 5. Інші працівники апарату суду (особи, які виконують функції з обслуговування та робітники).
6	Тема 5. Організаційні основи місцевих та апеляційних судів. 1. Основи функціонування системи судоустрою. 2. Місцеві суди: види, склад, повноваження. 3. Апеляційні суди: види, склад, повноваження.
7	Тема 6. Вищі спеціалізовані суди України. 1. Види і склад вищих спеціалізованих судів. 2. Організація діяльності та особливості її забезпечення у Вищому антикорупційному суді. 3. Порядок зайняття посади судді Вищого антикорупційного суду. 4. Особливості статусу судді Вищого антикорупційного суду. 5. Вищий суд з питань інтелектуальної власності.
8	Тема 7. Верховний суд – найвищий суд у національній системі судоустрою. 1. Повноваження, склад та структура Верховного Суду. 2. Суддя Верховного Суду та його Голова. 3. Касаційні суду. 4. Велика Палата Верховного Суду. 5. Пленум Верховного Суду.
9	Тема 8. Порядок організації та діяльності Конституційного Суду України. 1. Загальні положення щодо функціонування та організації діяльності Конституційного

	<p>Суду України.</p> <p>2. Повноваження Конституційного Суду України.</p> <p>3. Суддя Конституційного Суду України.</p> <p>4. Форми звернення до Конституційного Суду України.</p> <p>5. Розгляд справ у Конституційному Суді України.</p>
10	<p>Тема 9. Статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя.</p> <p>1. Статус та повноваження Вищої ради правосуддя.</p> <p>2. Вимоги до членів та склад Вищої ради правосуддя.</p> <p>3. Структура Вищої ради правосуддя.</p> <p>4. Участь Вищої ради правосуддя у формуванні суддівського корпусу.</p>
11	<p>Тема 9. Статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя.</p> <p>1. Розгляд справ щодо порушення вимог щодо несумісності.</p> <p>2. Розгляд скарг на рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді чи прокурора.</p> <p>3. Звільнення судді з посади.</p> <p>4. Надання згоди на затримання судді, утримання його під вартою чи арештом.</p> <p>5. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя.</p>
12	<p>Тема 10. Суддівське самоврядування.</p> <p>1. Загальні засади суддівського самоврядування.</p> <p>2. Збори суддів, з'їзд суддів України, Рада суддів України.</p> <p>3. Вища кваліфікаційна комісія суддів України.</p> <p>4. Національна школа суддів України.</p>
13	<p>Тема 11. Організаційне забезпечення діяльності судів.</p> <p>1. Загальні питання забезпечення діяльності судів.</p> <p>2. Державна судова адміністрація України.</p> <p>3. Служба судової охорони.</p>
14	<p>Тема 12. Суддівська етика та правила поведінки працівників суду.</p> <p>1. Національна етика судді.</p> <p>2. Бангалорські принципи поведінки суддів.</p> <p>3. Правила поведінки працівника суду.</p> <p>4. Відповідальність за порушення етичних норм.</p>
15	<p>Тема 13. Перспективи розвитку національного судочинства.</p> <p>1. Законодавчі положення щодо розвитку національного судочинства.</p> <p>2. Перспективи розвитку конституційного судочинства.</p>

Заочна форма

1	<p>Тема 3. Дисциплінарна відповідальність суддів. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень. Суддя у відставці.</p> <p>1. Підстави дисциплінарної відповідальності.</p> <p>2. Дисциплінарне провадження щодо суддів.</p> <p>3. Звільнення судді з посади.</p> <p>4. Припинення повноважень судді.</p> <p>5. Статус судді у відставці.</p>
2	<p>Тема 4. Особливості діяльності працівників суду.</p> <p>1. Апарат суду.</p> <p>2. Особливості апарату Верховного Суду.</p> <p>3. Особливості державної служби в судах.</p> <p>4. Характеристика роботи помічників суддів.</p> <p>5. Інші працівники апарату суду (особи, які виконують функції з обслуговування та робітники).</p>

3	<p>Тема 7. Верховний суд – найвищий суд у національній системі судоустрою.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повноваження, склад та структура Верховного Суду. 2. Суддя Верховного Суду та його Голова. 3. Касаційні суду. 4. Велика Палата Верховного Суду. 5. Пленум Верховного Суду.
4	<p>Тема 8. Порядок організації та діяльності Конституційного Суду України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення щодо функціонування та організації діяльності Конституційного Суду України. 2. Повноваження Конституційного Суду України. 3. Суддя Конституційного Суду України. 4. Форми звернення до Конституційного Суду України. 5. Розгляд справ у Конституційному Суді України.
5	<p>Тема 9. Статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статус та повноваження Вищої ради правосуддя. 2. Вимоги до членів та склад Вищої ради правосуддя. 3. Структура Вищої ради правосуддя. 4. Участь Вищої ради правосуддя у формуванні суддівського корпусу.
6	<p>Тема 12. Суддівська етика та правила поведінки працівників суду.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна етика судді. 2. Бангалорські принципи поведінки суддів. 3. Правила поведінки працівника суду. 4. Відповідальність за порушення етичних норм.

4.2. План семінарських занять

Денна форма

1	<p>Тема 2. Правовий статус суддів України. Присяжні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суддівський статус. 2. Моніторинг способу життя судді. 3. Декларація родинних зв'язків судді. 4. Декларація доброчесності судді. 5. Статус присяжного. Вимоги до присяжного. 6. Списки присяжних. <p>Додаткові питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вимоги щодо несумісності судді. 2. Відрядження як тимчасове переведення судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації. 3. Права та обов'язки судді. 4. Гарантії прав присяжних. 5. Залучення присяжних до виконання обов'язків у суді.
2	<p>Тема 3. Дисциплінарна відповідальність суддів. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень. Суддя у відставці.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підстави дисциплінарної відповідальності. 2. Звернення з дисциплінарною скаргою щодо судді. 3. Стадії дисциплінарного провадження. 4. Розгляд дисциплінарної справи. 5. Щомісячне довічне грошове утримання судді у відставці. 6. Припинення відставки судді. <p>Додаткові питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відкриття дисциплінарної справи. 2. Рішення у дисциплінарній справі.

	<p>3. Дисциплінарне стягнення стосовно судді.</p> <p>4. Порядок та підстави звільнення судді з посади.</p> <p>5. Підстави припинення повноважень судді.</p>
3	<p>Тема 5. Організаційні основи місцевих та апеляційних судів.</p> <p>1. Система судустрою, її єдність.</p> <p>2. Спеціалізація судів.</p> <p>3. Види і склад місцевих судів. Повноваження місцевого суду.</p> <p>4. Суддя, голова та заступник голови місцевого суду.</p> <p>5. Види і склад апеляційних судів. Повноваження апеляційного суду.</p> <p>6. Суддя, голова та заступник голови апеляційного суду.</p>
4	<p>Тема 7. Верховний суд – найвищий суд у національній системі судустрою.</p> <p>1. Функції, склад та структура Верховного Суду.</p> <p>2. Суддя Верховного Суду.</p> <p>3. Повноваження голови Верховного Суду.</p> <p>4. Порядок обрання на посаду та порядок дострокового звільнення з посади Голови Верховного Суду.</p> <p>5. Судові палати касаційного суду.</p> <p>6. Велика палата Верховного Суду та її Секретар.</p> <p>7. Пленум Верховного Суду.</p>
5	<p>Тема 8. Порядок організації та діяльності Конституційного Суду України.</p> <p>1. Статус Конституційного Суду України та засади діяльності.</p> <p>2. Повноваження Конституційного Суду України та їх межі.</p> <p>4. Склад Конституційного Суду України.</p> <p>5. Вимоги до судді Конституційного Суду України. Статус судді Конституційного Суду України.</p> <p>6. Конституційне подання, звернення, скарга.</p> <p>7. Виконання рішень та висновків Конституційного Суду України.</p> <p>Додаткові питання для обговорення:</p> <p>1. Порядок призначення судді Конституційного Суду України.</p> <p>2. Набуття повноважень суддею Конституційного Суду України.</p> <p>3. Припинення повноважень судді Конституційного Суду України.</p> <p>4. Звільнення з посади судді Конституційного Суду України.</p> <p>5. Акти Конституційного Суду України.</p>
6	<p>Тема 9. Статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя.</p> <p>1. Статус та склад Вищої ради правосуддя.</p> <p>2. Комісія з питань вищого корпусу державної служби в системі правосуддя.</p> <p>3. Участь Вищої ради правосуддя у формуванні суддівського корпусу.</p> <p>4. Розгляд справ щодо порушення вимог щодо несумісності.</p> <p>5. Розгляд скарг на рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді чи прокурора.</p> <p>6. Звільнення судді з посади; надання згоди на затримання судді, утримання його під вартою чи арештом; тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя; переведення суддів.</p> <p>7. Заходи щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.</p> <p>Додаткові питання для обговорення:</p> <p>1. Вимоги та обмеження щодо членів Вищої ради правосуддя.</p> <p>2. Статус члена Вищої ради правосуддя.</p> <p>3. Структура та організація діяльності Вищої ради правосуддя.</p> <p>4. Секретаріат Вищої ради правосуддя.</p> <p>5. Служба дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя.</p>
7	<p>Тема 12. Суддівська етика та правила поведінки працівників суду.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поведінка судді під час здійснення правосуддя. 2. Позасудова поведінка судді. 3. Бангалорські принципи поведінки суддів.
8	<p>Тема 12. Суддівська етика та правила поведінки працівників суду (1 год.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стандарти етичної поведінки працівника суду. 2. Відповідальність за порушення етичних норм суддею. 3. Відповідальність за порушення етичних норм працівниками суду.

Заочна форма

1	<p>Тема 3. Дисциплінарна відповідальність суддів. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень. Суддя у відставці.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підстави дисциплінарної відповідальності. 2. Звернення з дисциплінарною скаргою щодо судді. 3. Стадії дисциплінарного провадження. 4. Розгляд дисциплінарної справи. 5. Щомісячне довічне грошове утримання судді у відставці. 6. Припинення відставки судді. <p>Додаткові питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відкриття дисциплінарної справи. 2. Рішення у дисциплінарній справі. 3. Дисциплінарне стягнення стосовно судді. 4. Порядок та підстави звільнення судді з посади. 5. Підстави припинення повноважень судді.
2	<p>Тема 7. Верховний суд – найвищий суд у національній системі судустрою.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції, склад та структура Верховного Суду. 2. Суддя Верховного Суду. 3. Повноваження голови Верховного Суду. 4. Порядок обрання на посаду та порядок дострокового звільнення з посади Голови Верховного Суду. 5. Судові палати касаційного суду. 6. Велика палата Верховного Суду та її Секретар. 7. Пленум Верховного Суду.
3	<p>Тема 8. Порядок організації та діяльності Конституційного Суду України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статус Конституційного Суду України та засади діяльності. 2. Повноваження Конституційного Суду України та їх межі. 4. Склад Конституційного Суду України. 5. Вимоги до судді Конституційного Суду України. Статус судді Конституційного Суду України. 6. Конституційне подання, звернення, скарга. 7. Виконання рішень та висновків Конституційного Суду України. <p>Додаткові питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок призначення судді Конституційного Суду України. 2. Набуття повноважень суддею Конституційного Суду України. 3. Припинення повноважень судді Конституційного Суду України. 4. Звільнення з посади судді Конституційного Суду України. 5. Акти Конституційного Суду України.
4	<p>Тема 12. Суддівська етика та правила поведінки працівників суду.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поведінка судді під час здійснення правосуддя. 2. Позасудова поведінка судді. 3. Бангалорські принципи поведінки суддів. 4. Стандарти етичної поведінки працівника суду. 5. Відповідальність за порушення етичних норм суддею.

4.3. Завдання для самостійної роботи

Денна форма

1. Виконання практичних завдань протягом семестру за темами дисципліни.

Практичні завдання.

Завдання 1.

1. Підготувати наукове повідомлення, в якому порівняти законодавчі вимоги до кандидатів у судді та порядок їх призначення на посади відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» 2016 р. та Закону України «Про статус суддів» 1992 р. Висловити власну позицію з приводу того, які вимоги здаються більш прийнятними. (1-2 аркуша).

2. Підготувати наукове повідомлення, в якому порівняти законодавчі вимоги до обрання суддів на адміністративні посади відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» 2016 р. та Закону України «Про судоустрій України» 2002 р. Висловити власну позицію з приводу того, які вимоги здаються більш прийнятними. (1-2 аркуша).

Завдання 2.

1. Підготувати карту України із розташуванням апеляційних адміністративних судів.

2. Підготувати карту України із розташуванням апеляційних господарських судів.

Завдання 3.

1. Провести на семінарі засідання сенату Конституційного Суду України про розгляд питання щодо конституційності закону.

2. Підготувати порівняльну таблицю із зазначенням складу та повноваженнями Великої палати, сенату, колегії Конституційного Суду України.

Завдання 4.

1. Робота із офіційним сайтом Вищої ради правосуддя – обрати із реєстру повідомлень суддів про втручання в їх діяльність будь-яке звернення із результатами його перевірки (рішення ВРП). Письмово проаналізувати його (1-2 аркуша).

2. Робота із офіційним сайтом Вищої ради правосуддя – обрати із реєстру інформації про притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності будь-яку справу із результатами її вирішення (рішення ВРП). Письмово проаналізувати справу та результати її розгляду (1-2 аркуша).

3. Робота із офіційним сайтом Вищої ради правосуддя – опрацювати реєстр відсторонення від здійснення правосуддя та письмово зазначити причини з яких це можливо (1-2 аркуша)

Завдання 5.

1. Оформити протокол зборів суддів по обранню делегатів на з'їзд суддів України від суду, що студентами обрано самостійно.

2. Охарактеризувати відмінності між зборами суддів, з'їздом суддів, радою суддів.

Завдання 6.

1. Підготувати презентацію «зразкового» судді, який відповідає усім вимогам суддівської етики та сучасним тенденціям. У презентації обов'язково висвітлити такі моменти:

- а) суддя та соціальні мережі;
- б) зовнішній вигляд судді у вихідний день;
- в) суддя та його найкращий/ найкраща друг/подруга адвокат/адвокатеса залишились в залі судових засідань після засідання поспілкуватись про своїх домашніх тварин.

2. Підготувати презентацію «зразкового» працівника суду, який відповідає усім етичним вимогам та сучасним тенденціям. У презентації обов'язково висвітлити такі моменти:

- а) працівники суду читають рішення по справі та критикують його;
- б) працівник суду надав своєму знайомому/знайомій можливість попрацювати за робочим комп'ютером у неробочий час.

Завдання 7.

1. Розробити макет судочинства 2024 року відповідно до Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки за будь-яким напрямком: нова судова карта; Велика Палата Верховного Суду; Вищий суд з питань інтелектуальної власності; ставки судового збору; інститут присяжних; інститут виплати компенсації учасникам судового процесу за порушення розумних строків розгляду справ за рахунок бюджету; електронне судочинство; розгляд справ онлайн; інститут мирового судді; інститут медіації; Вища кваліфікаційна комісія суддів України тощо.

2. Ознайомитись із «Повість про те, як посварився Іван Іванович з Іваном Никифоровичем» українського письменника Миколи Гоголя та надати відповіді на питання:

- коли відбуваються події повісті?
- строки розгляду справи?
- охарактеризувати дії персонажів, які нині мають корупційні складові;
- дослідити склад суду, працівників суду;
- встановити повноваження правоохоронних органів;
- визначити апеляційну інстанцію;
- можливість поскаржитись на суддю за допомогою адвоката.

2. Наукова доповідь з подальшим захистом на занятті.

Перелік тем наукових доповідей:

1. Сучасна діяльність Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
2. Випадки недоброчесності окремих суддів.
3. Випадки недоброчесності окремих працівників суду.
4. Випадки недоброчесності працівників органів та установ судової влади.
5. Проблеми недосконалості існуючої системи місцевих судів.
6. Неєфективність забезпечення гарантій незалежності судової влади.

7. Аналіз навантаження адміністративних судів України.
8. Аналіз навантаження господарських судів України.
9. Аналіз навантаження Верховного Суду.
10. Характеристика зразкової справи про оформлення паспорта громадянина України.
11. Характеристика зразкової справи щодо нарахування та виплати інваліду війни разової щорічної грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік.
12. Етапи проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді: позитивні та складні моменти.
13. Кваліфікаційне оцінювання суддів: позитивні сторони та складнощі.
14. Сучасний стан впровадження електронного судочинства.
15. Статус присяжних.
16. Структура Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.
17. Актуальні проблеми забезпечення незалежності судової влади України.
18. Практична реалізація принципу верховенства права.
19. Статус помічників суддів.
20. Характеристика апарату Верховного Суду.
21. Сьогодення Вищого суду з питань інтелектуальної власності.
22. Аналіз звіту голови Вищого антикорупційного суду.
23. Аналіз звіту керівника апарату Вищого антикорупційного суду.
24. Робота судів та органів і установ системи правосуддя з публічною інформацією.
25. Декларація родинних зв'язків судді.
26. Декларація доброчесності судді.
27. Характеристика структури Конституційного Суду України.
28. Аналіз розміщення інформації на офіційних сайтах судів.
29. Проблеми забезпечення функціонування судової влади.
30. Світовий досвід цифровізації судових процесів.

Заочна форма

Контрольна робота, яка включає теоретичні питання та практичні завдання.

«0» варіант контрольної роботи

Варіант 0

I. Теоретична частина.

1. Структура Верховного Суду та касаційних судів.
2. Повноваження Вищої ради правосуддя.

II. Практичні завдання.

1. До конференції суддів загальних судів звернулась З. зі скаргою на дії судді місцевого суду м. Х. У прийнятті такої скарги З. було відмовлено. *Чи була така відмова правомірною? Назвіть повноваження конференцій суддів та порядок їх роботи. Наведіть перелік органів суддівського самоврядування. Назвіть найвищий орган суддівського самоврядування.*

2. Суддя Малиновського районного суду м. Одеси розглянув справу з порушенням правил територіальної та предметної підсудності. Дії судді протягом

розгляду справи були пов'язані з втручанням у внутрішні питання організаційної та господарської діяльності товариств – учасників корпоративного спору, мають ознаки участі судді в «рейдерських» схемах. *Чи може бути суддя притягнутий до дисциплінарної або іншої юридичної відповідальності?*

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; OS: Windows, Android, iOS; Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge; Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, Google Meet; Система електронного навчання Moodle 3.9; Тренінгова аудиторія (дошка, фліпчарт, маркери).

5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Критерії оцінювання: аргументована, логічна, повна відповідь; вільне володіння матеріалом всього навчального курсу; оперування відповідними понятійними інструментами, використання юридичних термінів; вміння встановити зв'язок між теоретичною «базою» та практикою застосування; вміння аналізувати конкретні проблеми функціонування судів, органів та установ системи правосуддя; залучення до відповіді самостійно опрацьованої літератури; вміння аналізувати нормативні документи та користуватися знаннями нормативних актів для рішення конкретних правових норм.

Перелік питань до заліку:

1. Конституційні основи правосуддя.
2. Загальна характеристика Закону України «Про судоустрій і статус суддів»
3. Загальна характеристика законодавства щодо функціонування судової гілки влади.
4. Статус судді.
5. Моніторинг способу життя судді, декларація родинних зв'язків судді та декларація доброчесності судді.
6. Статус присяжного.
7. Вимоги до присяжного.
8. Підстави дисциплінарної відповідальності суддів.
9. Звернення з дисциплінарною скаргою щодо судді.
10. Стадії дисциплінарного провадження.
11. Порядок та підстави звільнення судді з посади.
12. Підстави припинення повноважень судді.
13. Щомісячне довічне грошове утримання судді у відставці.
14. Припинення відставки судді.
15. Загальні положення про апарат суду.
16. Особливості апарату Верховного Суду.
17. Державна служба в судах.
18. Кваліфікаційні вимоги до помічника судді.

19. Інші працівники апарату суду.
20. Система судоустрою, її єдність.
21. Спеціалізація судів.
22. Види, склад та повноваження місцевих судів.
23. Види, склад та повноваження апеляційних судів.
24. Види і склад вищих спеціалізованих судів.
25. Повноваження Вищого антикорупційного суду.
26. Склад Вищого антикорупційного суду.
27. Повноваження Верховного Суду.
28. Склад та структура Верховного Суду.
29. Велика палата Верховного Суду.
30. Пленум Верховного Суду.
31. Статус та склад Конституційного Суду України та засади діяльності.
32. Повноваження Конституційного Суду України.
33. Склад Конституційного Суду України.
34. Статус та склад Вищої ради правосуддя.
35. Повноваження Вищої ради правосуддя.
36. Вимоги та обмеження щодо членів Вищої ради правосуддя.
37. Статус члена Вищої ради правосуддя.
38. Структура та організація діяльності Вищої ради правосуддя.
39. Завдання суддівського самоврядування.
40. Організаційні форми суддівського самоврядування.
41. Збори суддів.
42. З'їзд суддів України: порядок скликання, обрання делегатів та проведення.
43. Рада суддів України.
44. Статус, склад та повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
45. Повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
46. Структура та завдання Національної школи суддів України.
47. Особливості забезпечення функціонування судової влади.
48. Статус Державної судової адміністрації України.
49. Повноваження Державної судової адміністрації України.
50. Голова Державної судової адміністрації України.
51. Територіальні органи Державної судової адміністрації України.
52. Статус Служби судової охорони.
53. Повноваження Служби судової охорони.
54. Загальні положення етики судді.
55. Бангалорські принципи поведінки суддів.
56. Стандарти етичної поведінки працівника суду.
57. Відповідальність за порушення етичних норм суддею.
58. Відповідальність за порушення етичних норм працівниками суду.
59. Основні положення розвитку правосуддя.
60. Шляхи удосконалення конституційного судочинства.

«0» варіант залікового білету із зазначенням максимальної кількості балів за кожне виконане завдання.

**Кафедра конституційного та адміністративного права і процесу
Дисципліна «Менеджмент у судовій діяльності»
Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність 081 «Право»**

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Залучення присяжних до виконання обов'язків у суді. *(Максимальна кількість балів – 15)*
2. Статус Конституційного Суду України та засади діяльності. *(Максимальна кількість балів – 15)*

к.ю.н., ст.викладач кафедри конституційного та адміністративного права і процесу

Кобак М.В.

**Завідувач кафедри конституційного та адміністративного права і процесу,
д.ю.н., професор (б.в.з.)**

Коваль А.А.

**6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання
Денна форма**

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Опитування на семінарських заняттях (передбачено 4 відповіді)	4 x 5 = 20
2	Практичні завдання (передбачено виконання 6 завдань)	6 x 5 = 30
3	Наукова доповідь з подальшим захистом на занятті (передбачено 1)	20
	Залік	30
	Всього	100

Заочна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Опитування на семінарських заняттях (передбачено 2 відповіді)	2 x 5 = 10
2	Практичні завдання (передбачено виконання 3 завдань)	3 x 5 = 15
3	Контрольна робота:	45
	– теоретичні питання;	20
	– практичні завдання.	25
	Залік	30
	Всього	100

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання опитування. Максимальна кількість балів за одне семінарське заняття – 5.

5 балів ставиться, коли відповідь студента є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: виявляє повні, глибокі теоретичні знання, всебічно і ґрунтовно аналізує нормативно-правову базу; досконало розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно і критично оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно і повно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію; правильно використовує юридичну термінологію; наводить достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить правильні висновки, добирає переконливі аргументи; чітко, ясно і послідовно відповідає на поставлені питання.

4 бали ставиться, коли відповідь студента переважно є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: володіє теоретичними знаннями вище середнього рівня, але допускає незначні помилки; аналізує нормативно-правову базу; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію (при цьому відповідь може бути не зовсім цілісною і послідовною, містить незначні помилки); у цілому правильно використовує юридичну термінологію; наводить в цілому достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить у цілому правильні висновки, наводить достатні аргументи; досить чітко відповідає на поставлені питання.

3 бали ставиться, коли відповідь студента в цілому є змістовною і правильною, з певною кількістю значних помилок. Зокрема, студент: репродуктивно відтворює значну частину навчального матеріалу; аналізує нормативно-правову базу на середньому рівні, проте допускає правові помилки при її тлумаченні; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів;

самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; посилається на чинне законодавство; виявляє здібності до порівняння, узагальнення, систематизації основних теоретичних положень (при цьому відповідь є недостатньо цілісною і послідовною, містить помилки); використовує юридичну термінологію, допускаючи неточності у її формулюванні; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; не досить чітко відповідає на поставлені питання.

2 бали ставиться, коли відповідь студента в цілому є задовільною, зі значною кількістю недоліків. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на базовому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на рівні середніх стандартів аналізує нормативно-правову базу, проте допускає суттєві правові помилки при її трактуванні; слабо розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на посередньому рівні посилається на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

1 бал ставиться, коли відповідь студента в цілому відповідає мінімальним критеріям. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на елементарному рівні, із суттєвими помилками аналізує нормативно-правову базу, має недостатні уявлення про сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на поверховому рівні посилається на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не здатний навести приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

Критерії оцінювання виконання практичних завдань: встановлення правового змісту наведених в умовах завдання фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки; активність та результативність роботи; логічність, послідовність та правильність розв'язування практичних завдань. Максимальна кількість балів за одне практичне завдання – 5.

Критерії оцінювання наукової доповіді: вступ, у якому визначено актуальність запропонованої проблеми; основна частина, в якій стисло розкривається наукова ідея автора, її теоретичне та практичне обґрунтування та авторське бачення проблеми; висновки та рекомендації щодо подальшого вирішення проблеми; системність і лаконічність викладення матеріалу, уміння вести наукову дискусію; цілісність і логічність представленого матеріалу. Максимальна кількість балів за наукову доповідь – 20.

Критерії оцінювання контрольної роботи: теоретичне питання – обґрунтованість, ступінь розкриття сутності питань; уміння працювати з дослідженнями, юридичною літературою, систематизувати й структурувати матеріал; логічна завершеність викладу матеріалу; юридична грамотність,

посилання на нормативно-правові акти та наукові статті; **практичне завдання** – встановлення правового змісту наведених в умовах завдання фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки, посилання на нормативно-правові акти; логічність та послідовність вирішення практичного завдання. Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 45.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс законів про працю України: Кодекс України 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/322-08#Text>
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
4. Про судоустрій України: Закон України від 07.02.2002р. № 3018-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3018-14#Text>
5. Про статус суддів: Закон України від 15.12.1992р. № 2862-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-12#Text>.
6. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016р. № 1798-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>
7. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
8. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018р. № 2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>
9. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017р. № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
10. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
11. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005р. № 3262-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/3262-15#Text>
12. Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності: указ президента України від 29.09.2017р. № 299/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/299/2017#Text>
13. Про Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки: указ Президента України від 11.06.2021р. № 231/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text>
14. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: рішення ВРП від 17.08.2021р. № 1845/0/15-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>

15. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень: рішення ВРП від 19.04.2018р. № 1200/0/15-18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1200910-18#Text>.
16. Про Регламент Конституційного Суду України: постанова Конституційного Суду України від 22.02.2018р. № № 1-пс/2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001710-18#n12>
17. Про затвердження Регламенту Пленуму Верховного Суду: постанова Пленуму Верховного Суду від 30.11.2017р. № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001780-17#Text>
18. Про затвердження Кодексу суддівської етики: рішення XI (чергового) з'їзду суддів України від 22.02.2013р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#Text>
19. Бангалорські принципи поведінки суддів від 19.05.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/995_j67#Text
20. Правила поведінки працівника суду: рішення ради суддів України від 24.12.2020р. № 72. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr072414-20#Text>
21. Положення про автоматизовану систему документообігу суду: рішення ради суддів України від 26.11.2010р. № 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr030414-10#Text>
22. Положення про помічника судді: рішення ради суддів України від 18.05.2018р. № 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr021414-18#Text>
23. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016р. № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1203-16#n13>
24. Про затвердження Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України: наказ ДСА України від 20.08.2019р. № 814. URL: <https://court.gov.ua/instructions/>
25. Про затвердження Типового положення про апарат суду: наказ ДСА України від 08.02.2019р. № 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0131750-19#Text>
26. Про затвердження Положення про порядок створення та діяльності служби судових розпорядників: наказ ДСА України від 20.07.2017р. № 815. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0815750-17#n14>

Навчально-методичні матеріали

1. Правові основи судового адміністрування та судової діяльності: навч. посіб. /Л. М. Москвич, О. О. Овсяннікова, А. В. Іванцова та ін. Харків : Право, 2019. 396 с.
2. Судові та правоохоронні органи: навчальний посібник/М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, Ю. С. Назар, М. Т. Гаврильців, Г. Ю. Лук'янова, А. І. Годяк, М. М. Бліхар. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 388 с.
3. Шепітько В. Ю. Психологія судової діяльності: навч. посібник. Х.: Право, 2006. 160 с.

URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/Psykholohiia-sudovoi-diial-nosti-Posibnyk.pdf>

4. Судова влада в Україні: історичні витoki, закономірності, особливості розвитку. Наукове видання. Київ: Наукова думка, 2014. 501 с. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1458-9/978-966-00-1458-9.pdf>

7.2. Додаткові:

1. Щербанюк О.В. Самостійність і незалежність судової влади як умова конституційно-правового прогресу. Альманах права. 2016. Вип. 7. С. 79-82. <https://drive.google.com/file/d/1bcdjfsbW4lhmbS1D9Vj7XbfDuRMCxOVx/view>

2. Кошова О.В. Судова влада як соціокультурний феномен: дис. ...канд.юрид.наук : 12.00.12 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2016. 198 с.

3. Організаційно-правові засади інформаційного забезпечення роботи суду: автореф. дис. ...кад.юрид.наук : 12.00.10 / Нац. юрид. унів. ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2017. 21 с.

4. Декаленко В.С. Адміністративно-правове забезпечення формування кадрів для судів України: дис. ...канд.юрид.наук : 12.00.07 / Київ. міжнарод. унів. Київ, 2017. 219 с.

5. Кобак М.В. Реалізація засад кримінального провадження слідчим суддею : автореф. дис. ... канд. юрид.наук : 12.00.09. НДІ суд. експертиз ім. М. С. Бокаріуса. Харків, 2020. 20 с.

6. Кобак М.В. Відновлення довіри суспільства до суду як необхідна умова реформування судоустрою. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2016. Вип. 2. Т. 3. С. 76-78.

7. Кобак М.В. Проблеми відповідальності суддів на сучасному етапі судової реформи. Науковий збірник «Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції». 2016. Вип. 6. С. 137-139.

8. Коваль А., Кобак М. Проблеми правового статусу судей в Україні в контексте європейських стандартів захисти прав человека. *Jurnalul Juridic National: Teorie si Practica*. 2017. № 2 (24). С. 47-51.

9. Кобак М.В. Актуальні проблеми відновлення довіри суспільства до суду. *II юридичні Могілянські читання*: матер. доповідей учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 2016 р.). Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. С.45-48.

10. Кобак М.В. Проблеми обрання суддів на сучасному етапі конституційної реформи. *Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення*: матер. Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 22-23 липня 2016 р.) Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2016. С. 31-32.

11. Кобак М.В. Правовий статус голови суду як одна із гарантій незалежності та відповідальності суддів. *Рівень ефективності та необхідність впливу юридичної науки на нормотворчу діяльність та юридичну практику*: матер. Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Харків, 3-4 лютого 2017 р.). Харків: Східноукраїнська наукова юридична організація, 2017. С. 13-15.

12. Кобак М.В. Принцип верховенства права в українському правосудді. *IV юридичні Могілянські читання*: програма та тези Всеукр. наук.-практ. конф. (м.

Миколаїв, 19 квітня 2018 р.). Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. С. 51-53.

13. Кобак М.В. Органи, що забезпечують суддівську незалежність. *Ольвійський форум – 2018: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі. Актуальні проблеми юриспруденції. Публічне управління та адміністрування в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів: тези доп. XII Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 7-10 червня 2018 р.).* Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. С.10-12.

14. Кобак М.В. Сучасний стан впровадження єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. *V юридичні Могилянські читання: пошук рішень з актуальних проблем сучасної правової науки: тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 19 квітня 2019 р.).* Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. С.50-54.

15. Кобак М.В. Роль голови суду в забезпеченні незалежності та відповідальності суддів. *Ольвійський форум – 2019: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі. Актуальні проблеми юриспруденції: тези доп. XIII Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 6-9 червня 2019 р.).* Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. С.14-16.

16. Кобак М.В. Сучасний «Електронний суд» в адміністративному судочинстві. *VII юридичні Могилянські читання: Всеукр. наук.-практ. конф., м. Миколаїв: програма та тези. ЧНУ ім. Петра Могили.* Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. С. 89-92.

17. Офіційний сайт судової влади. URL: <https://court.gov.ua/>

18. Офіційний сайт Верховного Суду. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>

19. Офіційний сайт Вищого антикорупційного суду України. URL: https://hcac.court.gov.ua/hcac/info_sud/competence/

20. Офіційний сайт Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/index.php>

21. Офіційний сайт Вищої ради правосуддя. URL: <https://hcj.gov.ua/>

22. Офіційний сайт Ради суддів України. URL: <http://rsu.gov.ua/ua/pro-rsu>

23. Офіційний сайт Національної школи суддів України. URL: <http://nsj.gov.ua/>

24. Офіційний сайт Державної судової адміністрації України. URL: <https://dsa.court.gov.ua/dsa/>

25. Emmanuel Jeuland. Court management. 2018. URL: https://www.researchgate.net/publication/322444489_Court_management.

26. Kishore Vattikoti. The Legal Management: Court Administration. 2015. URL: https://www.researchgate.net/publication/281767738_The_Legal_Management_Court_Administration.

27. Justice R. V. Mehrotra. Court management. *J.T.R.I. JOURNAL*. 1995. Issue. 3. URL: <http://ijtr.nic.in/articles/art10.pdf>.

28. Madan B. Lokur. Case Management And Court Administration. URL: https://lawcommissionofindia.nic.in/adr_conf/Justice_Lokur.pdf.